Eryrod - Y Da a'r Drwg

Ond y rhai sy'n disgwyl wrth yr ARGLWYDD a adnewyddant eu nerth; byddant yn codi ar adenydd fel eryrod; byddant yn rhedeg, ac ni fyddant yn flinedig; a byddant yn cerdded, ac ni fyddant yn llewygu. Eseia 40:31
Er i ti dy ddyrchafu dy hun fel yr eryr, ac er i ti osod dy nyth ymhlith y sêr, oddi yno y'th dygaf i lawr, medd yr ARGLWYDD. Obadeia 1:4

Pumog

Chwi a welsoch yr hyn a wneuthum i'r Eifftiaid, a'r modd y'ch cariais ar adenydd eryrod, a'ch dwyn ataf fy hun. Exodus 19:4

A dyma'r rhai a ffieiddiwch chwi ymhlith yr adar; ni fwyteir hwynt, ffieiddiant ydynt: yr eryr, a'r osifrag, a'r gwalch, a'r alarch, a'r pelican, a'r eryr gier, Lefiticus 11:13,18

Ond dyma'r rhai na fwytewch ohonynt: yr eryr, a'r osifrag, a'r gwalch, a'r pelican, ac eryr y gier, a'r fulfran, Deuteronomium 14:12,17

Bydd yr ARGLWYDD yn dod â chenedl yn dy erbyn o bell, o eithaf y ddaear, mor gyflym â'r eryr yn hedfan; cenedl na fyddi di'n deall ei hiaith; Deuteronomium 28:49

Fel y mae eryr yn cyffroi ei nyth, yn hedfan dros ei gywion, yn lledaenu ei hadenydd, yn eu cymryd, yn eu cario ar ei hadenydd: Felly'r ARGLWYDD yn unig a'i harweiniodd ef, ac nid oedd duw dieithr gydag ef. Deuteronomium 32:11-12

Barddoniaeth

Roedd Saul a Jonathan yn hyfryd ac yn ddymunol yn eu bywydau, ac yn eu marwolaeth ni wahanwyd hwy: roeddent yn gyflymach nag eryrod, roeddent yn gryfach na llewod. 2 Samuel 1:23

Aethant heibio fel llongau cyflym: fel eryr yn brysio at yr ysglyfaeth. Job 9:26

A yw'r eryr yn esgyn ar dy orchymyn, ac yn gwneud ei nyth yn uchel? Job 39:27

(Salm Dafydd.) Bendithia'r ARGLWYDD, O fy enaid: a'r cyfan sydd ynof, bendithia ei enw sanctaidd. Bendithia'r ARGLWYDD, O fy enaid, a phaid ag anghofio ei holl fuddiannau: Yr hwn sy'n bodloni dy enau â phethau da; fel y caiff dy ieuenctid ei adnewyddu fel ieuenctid yr eryr. Salm 103:1-2,5

A osodi di dy lygaid ar yr hyn nad yw? oherwydd y mae cyfoeth yn gwneud adenydd iddo'i hun; maent yn hedfan i ffwrdd fel eryr tua'r nef. Diarhebion 23:5

Y llygad sy'n gwawdio ei dad, ac yn dirmygu ufuddhau i'w fam, bydd cigfrain y dyffryn yn ei bigo allan, a'r eryrod ifanc yn ei fwyta. Tri pheth sy'n rhy ryfeddol i mi, ie, pedwar nad wyf yn eu hadnabod: Ffordd eryr yn yr awyr; ffordd sarff ar graig; ffordd llong yng nghanol y môr; a ffordd gŵr gyda morwyn. Diarhebion 30:17-19

Proffwydi

Ond y rhai sy'n disgwyl wrth yr ARGLWYDD a adnewyddant eu nerth; byddant yn codi ar adenydd fel eryrod; byddant yn rhedeg, ac ni fyddant yn flinedig; a byddant yn cerdded, ac ni fyddant yn llewygu. Eseia 40:31

Wele, fe ddaw i fyny fel cymylau, a'i gerbydau fydd fel corwynt: ei geffylau sydd gyflymach nag eryrod. Gwae ni! oherwydd ein hysbeiliasom. Jeremeia 4:13

Oherwydd fel hyn y dywed yr ARGLWYDD; Wele, fel eryr y bydd yn ehedeg, ac yn lledaenu ei adenydd dros Moab. Jeremeia 48:40

Dy ofnadwyedd a'th dwyllodd di, a balchder dy galon, O ti sy'n trigo yng ngholau'r graig, sy'n dal uchder y bryn: pe baech yn gwneud dy nyth mor uchel â'r eryr, mi a'th dygaf i lawr oddi yno, medd yr ARGLWYDD. Wele, efe a ddaw i fyny ac a eheda fel yr eryr, ac a leda ei adenydd dros Bosra: ac yn y dydd hwnnw y bydd calon cedyrn Edom fel calon gwraig yn ei phoen. Jeremeia 49:16,22

Cyflymach yw ein herlidwyr nag eryrod y nefoedd: ymlidiasant ni ar y mynyddoedd, cynllwyniasant amdanom yn yr anialwch. Galarnau 4:19

O ran llun eu hwynebau, yr oedd gan y pedwar wyneb dyn, ac wyneb llew, ar yr ochr dde: ac yr oedd gan y pedwar wyneb ych ar yr ochr chwith; ac yr oedd ganddynt bedwar wyneb eryr hefyd. Eseciel 1:10

Ac yr oedd gan bob un bedwar wyneb: yr wyneb cyntaf oedd wyneb ceriwb, a'r ail wyneb oedd wyneb dyn, a'r trydydd wyneb llew, a'r pedwerydd wyneb eryr. Eseciel 10:14

A dywed, Fel hyn y dywed yr Arglwydd DDUW; Eryr mawr ag adenydd mawrion, hir-asgellog, yn llawn plu, ac iddo amryw liwiau, a ddaeth i Libanus, ac a gymerodd gangen uchaf y cedrwydd: yr oedd eryr mawr arall hefyd ag adenydd mawrion a llawer o blu: ac wele, y winwydden hon a blygodd ei gwreiddiau tuag ato, ac a daflodd ei changhennau tuag ato, fel y gallai efe ei dyfrio wrth rychau ei phlanhigfa. Eseciel 17:3,7

Yr awr honno y cyflawnwyd y peth ar Nebuchadnesar: ac efe a yrrwyd o blith dynion, ac a fwytaodd laswellt fel ychen, a'i gorff a wlychwyd gan wlith y nefoedd, nes i'w flew dyfu fel plu eryrod, a'i ewinedd fel crafangau adar. Daniel 4:33

Yr oedd y cyntaf fel llew, ac adenydd eryr iddo: edrychais nes tynnu ei adenydd, a'i godi oddi ar y ddaear, a'i wneud i sefyll ar ei draed fel dyn, a rhoi calon dyn iddo. Daniel 7:4

Gosod yr utgorn wrth dy enau. Fel eryr y daw yn erbyn tŷ'r ARGLWYDD, oherwydd iddynt dorri fy nghyfamod, a throseddu yn erbyn fy nghyfraith. Hosea 8:1

Er i ti dy ddyrchafu dy hun fel yr eryr, ac er i ti osod dy nyth ymhlith y sêr, oddi yno y'th dygaf i lawr, medd yr ARGLWYDD. Obadeia 1:4

Gwna dy hun yn foel, a'th flino'n llwyr am dy blant cain; ehanga dy foelni fel yr eryr; oherwydd aethant i gaethiwed oddi wrthyt. Micha 1:16

Y mae eu ceffylau hefyd yn gyflymach na'r llewpardiaid, ac yn fwy ffyrnig na bleiddiaid y nos: a bydd eu marchogion yn ymledu, a'u marchogion yn dod o bell; byddant yn hedfan fel yr eryr yn brysio i fwyta. Habacuc 1:8

Testament Newydd

Oherwydd lle bynnag y bydd y corff, yno y bydd yr eryrod yn cael eu casglu ynghyd. Mathew 24:28

A hwy a atebasant ac a ddywedasant wrtho, Ble, Arglwydd? Ac efe a ddywedodd wrthynt, Lle bynnag y byddo'r corff, yno y casgl yr eryrod ynghyd. Luc 17:37

Ac yr oedd y bwystfil cyntaf fel llew, a'r ail fwystfil fel llo, ac yr oedd gan y trydydd bwystfil wyneb fel dyn, a'r pedwerydd bwystfil fel eryr yn hedfan. Datguddiad 4:7

Ac i'r wraig rhoddwyd dwy adain eryr mawr, fel y gallai hedfan i'r anialwch, i'w lle, lle y mae hi'n cael ei maethu am amser, ac amseroedd, a hanner amser, o wyneb y sarff. Datguddiad 12:14

Apocryffa

Yna gwelais freuddwyd, ac wele, eryr yn dod i fyny o'r môr, a chanddo ddeuddeg adain bluog, a thri phen. Hefyd edrychais, ac wele, yr eryr yn hedfan gyda'i blu, ac yn teyrnasu ar y ddaear, a thros y rhai a drigai ynddi. Ac edrychais, ac wele, yr eryr yn codi ar ei chrafangau, ac yn llefaru wrth ei blu, gan ddywedyd, Ac nid oedd mwyach ar gorff yr eryr, ond tri phen yn gorffwys, a chwe adain fach. Ac edrychais, ac wele, fel pe bai llew rhuo yn cael ei erlid allan o'r coed: a gwelais iddo anfon llais dyn at yr eryr, a dweud, Ac am hynny nac ymddangos mwyach, ti eryr, na'th adenydd ofnadwy, na'th blu drygionus na'th bennau maleisus, na'th grafangau niweidiol, na'th holl gorff ofer: 2 Esdras 11:1,5,7,23,37,45

A bu, tra oedd y llew yn llefaru'r geiriau hyn wrth yr eryr, gwelais, A gwelais, ac wele, ni ymddangosasant mwyach, a llosgwyd holl gorff yr eryr fel bod y ddaear mewn ofn mawr: yna deffrais o drafferth a thrallod fy meddwl, ac o ofn mawr, a dywedais wrth fy ysbryd, Yr eryr, yr hwn a welaist yn dod i fyny o'r môr, yw'r deyrnas a welwyd yng ngweledigaeth dy frawd Daniel. A'r rhai sy'n trigo ynddi, gyda llawer o orthrwm, uwchlaw'r holl rai a fu o'u blaenau: am hynny y'u gelwir yn bennau'r eryr. A'r llew, yr hwn a welaist yn codi o'r coed, ac yn rhuo, ac yn siarad â'r eryr, ac yn ei cheryddu am ei hanghyfiawnder â'r holl eiriau a glywaist; 2 Esdras 12:1,3,11,24,31

Enoch

A dechreuasant ddod â bwystfilod y maes ac adar allan, fel bod gwahanol genedigaethau wedi codi: llewod, teigrod, bleiddiaid, cŵn, udfilod, baeddod gwyllt, llwynogod, gwiwerod, moch, hebogiaid, fwlturiaid, barcutiaid, eryrod, a chigfrain; ac yn eu plith ganwyd tarw gwyn. Enoch 89:10

Ac wedi hynny gwelais yn fy ngweledigaeth holl adar y nefoedd yn dod, yr eryrod, y fwlturiaid, y barcutiaid, y cigfrain; ond yr eryrod oedd yn arwain yr holl adar; a dechreuasant ddifa'r defaid hynny, a phigo eu llygaid allan a difa eu cnawd. A gwaeddodd y defaid oherwydd bod eu cnawd yn cael ei

ddifa gan yr adar, ac edrychais innau a galarais yn fy nghwsg dros y bugail hwnnw a fugeiliai'r defaid. A gwelais nes i'r defaid hynny gael eu difa gan y cŵn a'r eryrod a'r barcutiaid, ac ni adawsant gnawd na chroen na gewynnau yn weddill arnynt nes mai dim ond eu hesgyrn a safodd yno: a syrthiodd eu hesgyrn hwythau i'r ddaear a daeth y defaid yn brin. Enoch 90:2-4

Ac er gwaethaf hyn i gyd, roedd yr eryrod a'r fwlturiaid a'r cigfrain a'r barcutiaid hynny'n dal i rwygo'r defaid a disgyn arnynt a'u difa: roedd y defaid yn dal i fod yn dawel, ond roedd yr hyrddod yn galaru ac yn gweiddi. A gwelais nes i'r bugeiliaid a'r eryrod a'r fwlturiaid a'r barcutiaid hynny ddod, a gwaeddasant ar y cigfrain am iddynt dorri corn yr hwrdd hwnnw, ac ymladdasant ac ymladdasant ag ef, ac ymladdodd â hwy a gwaeddodd am i'w gymorth ddod. Casglodd yr holl eryrod a'r fwlturiaid a'r cigfrain a'r barcutiaid ynghyd, a daeth gyda hwy holl ddefaid y maes, ie, daethant i gyd ynghyd, a chynorthwyasant ei gilydd i dorri corn yr hwrdd. Enoch 90:11,13,16

Ac yn nydd cystudd y pechaduriaid, Bydd eich plant yn esgyn ac yn codi fel eryrod, Ac yn uwch na'r fwlturiaid fydd eich nyth, A byddwch yn esgyn ac yn mynd i mewn i agennau'r ddaear, A holltau'r graig am byth fel ceiniogau o flaen yr anghyfiawn, A bydd y seirenau'n ochain o'ch achos ac yn wylo. Enoch 96:2

Llyfrau Coll y Beibl

Ond pam y dywedodd Moses, Na fwytewch o'r mochyn, na'r eryr na'r hebog; na'r frân; nac unrhyw bysgodyn nad oes ganddo gen arno?—ateb, yn yr ystyr ysbrydol, ei fod yn deall tair athrawiaeth, a oedd i'w casglu oddi yno. Na fwytewch, meddai ef, yr eryr, na'r hebog, na'r barcud, na'r frân; hynny yw, na chadwch gwmni â'r math o ddynion nad ydynt yn gwybod sut trwy eu llafur a'u chwys i gael bwyd iddynt eu hunain: ond yn ysbeilio pethau eraill yn niweidiol; ac yn gwylio sut, i osod maglau iddynt; pan ar yr un pryd maent yn ymddangos yn byw mewn diniweidrwydd perffaith. Epistol Cyffredinol Barnabas 9:1,4

Llyfrau Anghofiedig Eden

A phan edrychodd y brenin arno, gwelodd ef mewn cyflwr o eisiau, a bod ei wallt wedi tyfu'n hir fel gwallt yr anifeiliaid gwyllt a'i ewinedd fel crafangau eryr, a bod ei gorff yn fudr o lwch, a lliw ei wyneb wedi newid a pylu ac yn awr fel lludw. Stori Ahikar 4:26

Ac aeth Haiqâr i'w annedd, a gorchmynnodd i'r helwyr ddal dau eryr ifanc iddo, a'u daliasant a'u dwyn ato: a gorchmynnodd i wehyddion rhaffau wehyddu dau gebl o gotwm iddo, pob un ohonynt ddwy fil o gufyddau o hyd, a chafodd y seiri coed eu dwyn a'u gorchymyn i wneud dau flwch mawr, a gwnaethant hyn. Yna cymerodd ddau fachgen bach, a threuliodd bob dydd yn aberthu ŵyn ac yn bwydo'r eryrod a'r bechgyn, ac yn gwneud i'r bechgyn reidio ar gefn yr eryrod, a'u rhwymodd â chwlwm cadarn, a chlymodd y cebl wrth draed yr eryrod, a'u gadael i esgyn i fyny ychydig ar ychydig bob dydd, i bellter o ddeg cufydd, nes iddynt ddod i arfer a chael eu haddysgu iddo; a chodasant hyd y rhaff i gyd nes iddynt gyrraedd yr awyr; y bechgyn ar eu cefnau. Yna tynnodd hwy ato'i hun. Stori Ahikar 5:10-11

Felly neidiodd y brenin i fyny ac eisteddodd gyda Haiqâr ac aeth i le eang ac anfonodd i nôl yr eryrod a'r bechgyn, a rhwymodd Haiqâr hwy a'u gollwng i'r awyr ar hyd y rhaffau, a dechreusant weiddi fel yr oedd wedi'u dysgu. Yna tynnodd hwy ato'i hun a'u gosod yn eu lleoedd. A rhyfeddodd y brenin a'r rhai oedd gydag ef â rhyfeddod mawr: a chusanodd y brenin Haiqâr rhwng ei lygaid a dweud wrtho, 'Dos mewn heddwch, O fy anwylyd! O falchder fy nheyrnas! i'r Aifft ac ateb

cwestiynau Pharo a'i orchfygu trwy nerth y Duw Goruchaf.' Yna ffarweliodd ag ef, a chymerodd ei filwyr a'i fyddin a'r dynion ifanc a'r eryrod, ac aeth tuag at anheddau'r Aifft; a phan gyrhaeddodd, trodd tuag at wlad y brenin. Stori Ahikar 5:16-18

A pharatôdd y brenin hynny i gyd iddo, ac aethant i le eang; a daeth Haiqâr a'i fechgyn ato, a chymerodd yr eryrod a'r dynion ifanc gydag ef; ac aeth y brenin a'i holl uchelwyr a chynullodd y ddinas gyfan, er mwyn iddynt weld beth fyddai Haiqâr yn ei wneud. Yna gollyngodd Haiqâr yr eryrod allan o'r blychau, a rhwymodd y dynion ifanc ar eu cefnau, a rhwymodd y rhaffau wrth draed yr eryrod, a'u gollwng i fynd yn yr awyr. A hedasant i fyny, nes iddynt aros rhwng nef a daear. Stori Ahikar 6:11-12

O fy machgen! mae henaint yr eryr yn well na ieuenctid y frân. Stori Ahikar 7:48

A bydd calonnau Jacob yn rhedeg mewn llawenydd, ac eryrod Israel yn hedfan mewn gorfoledd; a bydd yr holl bobl yn gogoneddu'r Arglwydd am byth. Testament Jwda 4:32

Ac wele, tarw ar y ddaear, â dau gorn mawr, ac adenydd eryr ar ei gefn; a dymunasom ei ddal, ond ni allem. Ond daeth Joseff, ac a'i cipiodd, ac a esgynnodd gydag ef i'r uchelder. Testament Nafftali 2:6-7